

Štátna školská inšpekcia

Finančná gramotnosť v edukačnom procese základných škôl a príslušných ročníkov osemročných gymnázií v predmete matematika

Štátna školská inšpekcia

ŠIC Prešov

©RNDr. František Bočkay

Definícia finančnej gramotnosti

- **Finančná gramotnosť** je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. [1]
- **Finančná gramotnosť podľa štúdie PISA** je znalosť a pochopenie finančných pojmov a rizík, schopnosť, motivácia a sebadôvera jedinca využívať získané vedomosti s cieľom vykonávania efektívnych rozhodnutí v rôznych situáciách týkajúcich sa financií so zámerom zlepšiť finančnú situáciu jednotlivca i spoločnosti, a tým im umožniť zapojenie do ekonomického života. [2]

Obr. 1

Samotnú finančnú gramotnosť je možné rozdeliť na tri časti: [3]

- ▶ **Peňažná gramotnosť** - predstavuje kompetencie nevyhnutné na správu hotovostných a bezhotovostných peňazí a transakcií s nimi a na správu k tomu určených nástrojov (napr.: bežný účet, platobné nástroje a pod.).
- ▶ **Cenová gramotnosť** - zahŕňa problematiku cenových mechanizmov a inflácie. Na pochopenie tejto problematiky je potrebná orientácia aspoň v základných makroekonomických ukazovateľoch národného hospodárstva. Súvisiacou problematikou je taktiež otázka daňového systému, ktorý ovplyvňuje príjmy občanov.
- ▶ **Rozpočtová gramotnosť** - predstavuje kompetencie nevyhnutné na správu osobného/rodinného rozpočtu (napr. schopnosť zostaviť rozpočet, stanoviť finančné ciele a rozhodovať o nákupe aktív).

V štúdii PISA sa pri tvorbe úloh z oblasti finančnej gramotnosti zohľadňujú tri rôzne aspekty: [2]

A – obsah

B – procesy

C – kontexty

Obr. 2

Obsah

Obsah predstavujú vedomosti z oblasti finančnej gramotnosti a porozumenie ich významu pre konkrétnu otázku. Tematicky možno jednotlivé časti obsahu zaradiť do nasledujúcich kategórií:

- ▶ peniaze a finančné transakcie,
- ▶ plánovanie a hospodárenie,
- ▶ riziko a výnos,
- ▶ finančné prostredie.

Procesy

Procesy opisujú mentálne stratégie alebo prístupy, ktoré musí žiak zvoliť, aby vyriešil otázku.

Sú to:

- identifikácia finančných informácií,
- analýza informácií vo finančnom kontexte,
- zhodnotenie finančných otázok,
- pochopenie a uplatnenie vedomostí o financiách.

Kontexty

Kontexty sa viažu na situácie, v ktorých žiak nadobudnuté vedomosti, zručnosti a porozumenie ich obsahu použije, pričom môže ísť o situácie, ktoré sa ho môžu týkať osobne alebo môžu mať globálny rozmer.

Kontexty, ktoré sa viažu na meranie PISA sa môžu týkať jednotlivca a aj spoločnosti a možno ich zaradiť do kategórií:

- ▶ vzdelanie a práca,
- ▶ domácnosť a rodina.

Národný štandard finančnej gramotnosti

(ďalej len NŠFG), verzia 1.2, je usporiadaný do šiestich tém

- ▶ Finančná zodpovednosť spotrebiteľov
- ▶ Plánovanie, príjem a práca
- ▶ Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov
- ▶ Úver a dlh
- ▶ Sporenie a investovanie
- ▶ Riadenie rizika a poistenie

Jednotlivé témy sú rozpísané do čiastkových kompetencií. Tieto čiastkové kompetencie sú popísané na úrovniach, ktoré opisujú poznatky, zručnosti a skúsenosti, pričom tie by mali byť žiaci schopní preukázať pri riešení problému.

Zpracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti

do školských vzdelávacích programov pre prvý stupeň základnej školy v témach: [4]

- ▶ 1. ročník - Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 20
- ▶ 2. ročník - Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100
- ▶ 3. ročník - Násobenie a delenie v obore násobilky
 - Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie
- ▶ 4. ročník - Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000
 - Násobenie a delenie prirodzených čísel
 - Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Zpracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti

do školských vzdelávacích programov pre druhý stupeň základných škôl a 1. – 4. ročník gymnázií s osemročným štúdiom v témach: [4]

- ▶ Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 10 000
- ▶ Počtové výkony s prirodzenými číslami
- ▶ Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie
- ▶ Počtové výkony s desatinnými číslami
- ▶ Percentá (vrátane jednoduchého úročenia)
- ▶ Pomer, priama a nepriama úmernosť
- ▶ Počtové výkony s celými číslami
- ▶ Pravdepodobnosť a štatistika
- ▶ Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc
- ▶ Grafické znázorňovanie závislostí
- ▶ Práca s kalkulačkou a odhad výsledku

Úlohy na rozvíjanie finančnej gramotnosti

Eurozóna

Euro je oficiálnou menou 19 krajín Európskej únie, ktoré spoločne tvoria eurozónu. Euro bolo uvedené do obehu 1. januára 2002. Na Slovensku bolo euro prijaté 1. januára 2009. Určte sumu, ktorú by ste mali k dispozícii, ak by ste mali z každej bankovky i každej mince, ktoré sú na Slovensku v obehu, práve jednu.

Téma podľa NŠFG – Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia – Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia – Popísať používanie rôznych metód platenia

Obr. 8

Obr. 9

Sporiaci účet

Rodičia založili synovi v banke sporiaci účet, na ktorý mu pravidelne mesačne posielajú 50 €. Banka úročí vklady ročnou úrokovou sadzbou 2,5 %. Koľko eur bude mať syn nasporené i s úrokmi za dva roky, ak za vedenie účtu a dane si banka za dva roky stiahne 10 €?

Téma podľa NŠFG – Sporenie a investovanie

Celková kompetencia – Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

Čiastková kompetencia – Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Úrok na termínovanom vklade

Banka ponúka na termínovanom vklade ročnú úrokovú mieru 2,5 %. Aká bude výška úrokov za 1 rok, ak sme vložili sumu 3 400 €? Aká bude suma na našom účte po 1 roku, ak banka najprv odráta zo sumy úrokov daň 19 % a poplatky za vedenie termínovaného vkladu si neúčtuje?

Téma podľa NŠFG – Sporenie a investovanie

Celková kompetencia – Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

Čiastková kompetencia – Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Ochrana vkladov

Pán Novák vedel, že na Slovensku existuje systém ochrany vkladov a ten poskytuje garanciu, že financie zverené inštitúciám, ktoré sú zapojené do tohto systému, budú v prípade ich nedostupnosti nahradené, najviac však do výšky 100 000 eur (chránené sú vklady aj úroky). Preto si bez strachu vložil do banky 90 000 eur na účet s úrokovou mierou 1,5 % p. a.

- a) Ak by banka po roku od uloženia vkladu skracovala, vyplátili by pánovi Novákovi prostredníctvom Fondu ochrany vkladov všetky jeho peniaze?
- b) Ak nie, o koľko eur by pán Novák prišiel?
- c) Vedeli by ste pánovi Novákovi poradiť, čo by mohol urobiť, aby mal chránené všetky svoje uložené peniaze?

Obr. 10

Téma podľa NŠFG – Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Celková kompetencia – Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách

Čiastková kompetencia – Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom

Núdzový fond

Pani Nováková si pri svojom mesačnom čistom príjme 820 eur a priemerných mesačných výdavkoch 755 eur (z toho nájom 350 eur, potraviny 200 eur, drogéria 25 eur, doprava 20 eur, mobilné služby 35 eur, oblečenie 75 eur, zábava 50 eur) chce tvoriť rezervný núdzový fond. Pani Nováková zatiaľ nemá žiadne úspory, preto si pre tvorbu svojho núdzového fondu rozhodla odkladať 90 eur.

- a) Ako si môže mesačne ušetriť týchto 90 eur?
- b) Za koľko mesiacov nasporí do núdzového fondu aspoň 3-násobok svojich mesačných výdavkov?
- c) Uvedte aspoň štyri situácie, prečo je potrebné mať takýto núdzový fond.

Téma podľa NŠFG – Sporenie a investovanie

Celková kompetencia – Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

Čiastková kompetencia – Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite – vysvetliť hodnotu a význam núdzového fondu

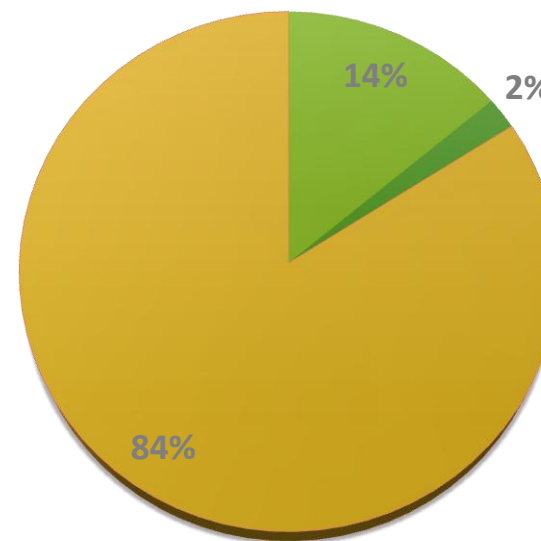
Úver

Pán Novák si pred niekoľkými rokmi zobral úver na kúpu väčšieho pozemku. Úver práve teraz splatil. Celkovo banke zaplatil 30 000 €. Graf percentuálne znázorňuje rozdelenie peňazí, ktoré pán Novák poslal banke.

- a) Koľko eur si pán Novák požičal, keď bral úver?
- b) Koľko eur tvorili poplatky za správu úveru?
- c) Koľko eur tvorili úroky úveru?

SPLÁCANIE ÚVERU

■ úroková zadzba ■ poplatky za správu ■ splátka úveru

Téma podľa NŠFG – Úver a dlh

Celková kompetencia – Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu

Čiastková kompetencia – Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Investície

Pán Novák pravidelne investuje svoje peniaze do akcií. Hodnota jeho investície sa priebežne mení. Túto zmenu v priebehu roku 2019 znázorňuje graf.

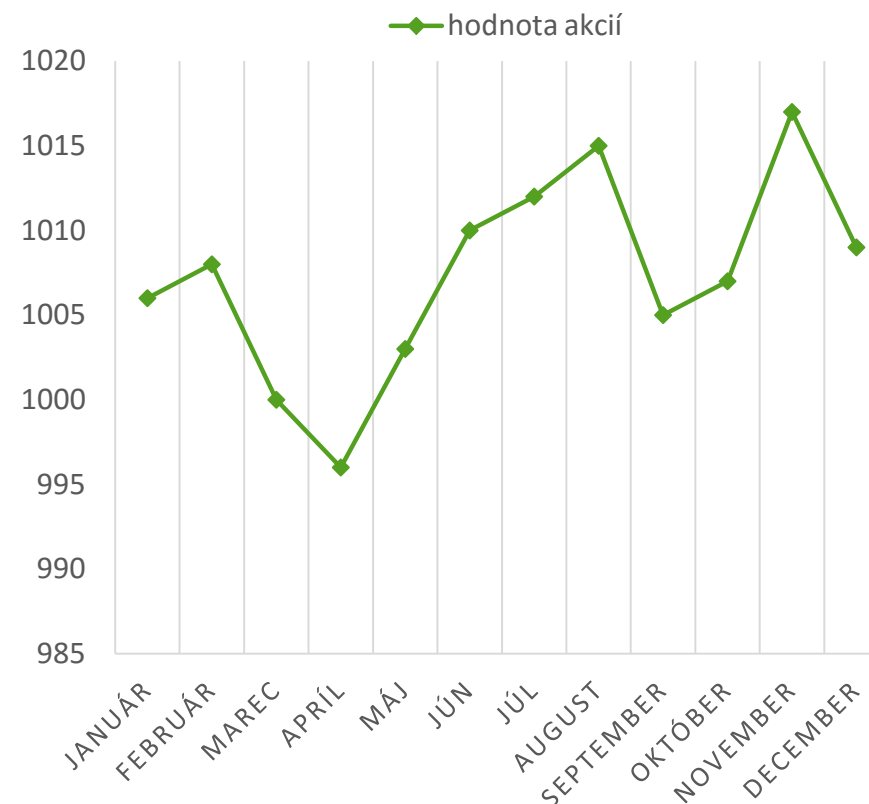
- a) V ktorom mesiaci spomínaného roka by pán Novák predal akcie najvýhodnejšie?
- b) V ktorom mesiaci bola najvhodnejšia situácia na to, aby pán Novák dokúpil ďalšie akcie a navýšil tak svoje investície?

Téma podľa NŠFG – Sporenie a investovanie

Celková kompetencia – Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

Čiastková kompetencia – Zhodnotiť investičné alternatívy

HODNOTA AKCIÍ V ROKU 2019

Kurzový lístok

V tabuľke sú kurzy valút jednej slovenskej banky. Údaje v stĺpcoch nákup a predaj (z pohľadu banky) uvádzajú, aké množstvo cudzej meny dostaneme za 1 €. Banka pri predaji a nákupe valút neúčtuje žiadny poplatok.

- a) Koľko eur dostaneme v tejto banke za 300 libier?
- b) Koľko japonských jenov si môžeme kúpiť za 40 €?
- c) Koľko eur potrebujeme na jeden dolár?
- d) Viac eur dostaneme za 4000 forintov alebo 15 dolárov?

štát	skratka	množstvo	nákup	predaj
Veľká Británia	GBP	1	0,886	0,839
Japonsko	JPY	1	129,770	119,360
Maďarsko	HUF	1	279,160	255,040
USA	USD	1	1,358	1,264

Téma podľa NŠFG – Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia – Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia – Popísať používanie rôznych metód platenia

Renovácia obývačky

Rodičia už tri mesiace šetria na renováciu obývačky. Majú naštrených 450 €. Renovácia obývačky spočíva vo vymaľovaní a položení plávajúcej podlahy. Obývačka má dĺžku 6,5 m, šírku 4,4 m a výšku 2,5 m. Za 1 m² maľovania zaplatia 1,75 €. Z plochy stien a stropu v obývačke pripadá na okná a dvere 4,5 m². Za 1 m² plávajúcej podlahy (nákup a polozenie) zaplatia 14 €.

- a) Bude im nasporená suma stačiť alebo si budú potrebovať požičať?
- b) V prípade, že nebude stačiť, je ešte iná možnosť, ktorú by ste im poradili?

Téma podľa NŠFG – Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia – Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia – Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Nákup cez internet

Nákup cez internet je v súčasnosti veľmi rozšírený. Sú s ním spojené výhody, ako napríklad ušetrenie času, vyhnutie sa davom v obchodných centrách, nakupovanie z pohodlia domova 7 dní v týždni a pod. Napriek mnohým výhodám prináša internetové nakupovanie aj veľa rizík. Aby sa zákazník vyhol nástrahám nepoctivých predajcov, bolo by dobré, aby sa zoznámil so základnými zásadami nakupovania cez internet a eliminoval tak riziká nákupu.

ZÁSADY: [5]

- ▶ preverte si, či je na stránkach uvedený prevádzkovateľ, prípadne overte jeho existenciu v príslušnom registri, zistite od známych a z iných dostupných zdrojov referencie o internetovom obchode,
- ▶ skontrolujte, či sú na stránkach uverejnené obchodné podmienky a reklamačný poriadok, čo je jedna z povinností prevádzkovateľa internetového obchodu vyplývajúca zo zákona,
- ▶ hľadajte na stránkach logo SOS CERTIFIKOVANÝ OBCHOD, ktoré deklaruje, že internetový obchod je dôveryhodný a jeho obchodné podmienky sú v súlade so zákonom,
- ▶ v prípade, že obchod nie je overený alebo všeobecne známy, pri spôsobe platby zvolte radšej dobierku,

Nákup cez internet

- ▶ pri preberaní tovaru prekontrolujte neporušenosť obalu, porušenú zásielku nepreberajte,
- ▶ v prípade, že Vám je doručená zásielka za vyššiu cenu ako ste si objednali, zásielku radšej nepreberajte a bezodkladne kontaktujte predávajúceho,
- ▶ nezabudnite na možnosť práva odstúpiť od zmluvy bez udania dôvodu do 7 pracovných dní od prevzatia tovaru, kedy hradíte iba náklady spojené s doručením tovaru späť predajcovi.

a) Uveďte ďalšie výhody a nevýhody nakupovania cez internet

b) Čo znamená „overené zákazníkmi“?

c) Prečo v prípade, keď obchod nie je overený alebo všeobecne známy, je vhodnejšie zvoliť pri spôsobe platby radšej dobierku?

Téma podľa NŠFG – Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Celková kompetencia – Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách

Čiastková kompetencia – Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov

Príjmy štátneho rozpočtu – dane a odvody

Pozrite si video 3 na stránke <https://bit.ly/37hj1r5> a zistite, aké druhy daní tvoria daňové príjmy štátu a aké druhy odvodov tvoria štátny rozpočet. Zostavte krátku informáciu o tejto téme. Pripravte si odpovede na otázky:

- a) Aké druhy odvodov odvádzajú štátu fyzické osoby?
- b) Kto vyberá odvody?
- c) Čím sa líšia odvody od daní?
- d) Aké druhy daní odvádzajú štátu fyzické osoby?
- e) Kto vyberá dane?
- f) Aké je porovnanie výšky zaplatených priamych a nepriamych daní fyzických osôb?

Téma podľa NŠFG – Plánovanie, príjem a práca

Celková kompetencia – Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu

Čiastková kompetencia – Vysvetliť daňový a odvodový systém

Výdavky štátu

Pozrite si video 4 na stránke <https://bit.ly/3b0o1RW> a zistite, čo všetko financuje štát. Zostavte krátku informáciu o tejto téme. Pripravte si odpovede na otázky:

- a) Načo sú vynakladané výdavky štátu?
- b) Ako štát využíva príjmy z daní?
- c) Čo všetko je financované zo zdrojov verejnej správy?

Obr. 12

Téma podľa NŠFG – Plánovanie, príjem a práca

Celková kompetencia – Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu

Čiastková kompetencia – Vysvetliť daňový a odvodový systém – uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní

PIN číslo

Ak niekomu ukradnú peňaženku, v ktorej mal okrem bankovej karty zapísané aj jej PIN číslo a kartu použijú na čerpanie peňazí z bežného účtu, kto nesie zodpovednosť za vzniknutú škodu?

- a) iba banka
- b) banka spolu s držiteľom karty
- c) iba držiteľ karty
- d) nikto

Téma podľa NŠFG – Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Celková kompetencia – Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách

Čiastková kompetencia – Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov

Riziko investície

Pán Novák vložil peniaze do produktu, ktorý sľubuje možnosť vysoko nadpriemerného výnosu za krátke obdobie. Čo myslíte, aké je asi riziko takejto investície?

- a) riziko je určite vyššie ako v prípade bežného, štandardného výnosu
- b) riziko je nižšie
- c) riziko je rovnaké
- d) nedá sa to posúdiť

Téma podľa NŠFG – Sporenie a investovanie

Celková kompetencia – Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

Čiastková kompetencia – Zhodnotiť investičné alternatívy

Hrubá a čistá mzda

Hrubá mzda predstavuje nárok zamestnanca za svoju prácu. Zamestnanec však za svoju prácu reálne dostane hrubú mzdu zníženú o odvody do zdravotnej a sociálnej poisťovne a o daň z príjmov zo závislej činnosti zamestnanca. Čistá mzda predstavuje to, čo zamestnanec reálne dostane. Tabuľka zobrazuje porovnanie čistej minimálnej mzdy v roku 2021 s čistou minimálnou mzdou v roku 2020.

- a) Koľko percent hrubej mzdy tvorili odvody zdravotného poistenia, sociálneho poistenia a dane z príjmov spolu v roku 2020?
- b) Akú časť minimálnej hrubej mzdy tvorili odvody a daň z príjmov v roku 2021?

Téma podľa NŠFG – Plánovanie, príjem a práca

Celková kompetencia – Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu

Čiastková kompetencia – Identifikovať zdroje osobných príjmov – vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá)

	<i>Minimálna mzda v roku 2020 v eurách</i>	<i>Minimálna mzda v roku 2021 v eurách</i>	<i>Rozdiel v eurách</i>
Hrubá mzda	580	623	43
Zdravotné poistenie	23,20	24,92	1,72
Sociálne poistenie	54,52	58,56	4,04
Daň z príjmov	25,54	31,08	5,54
Čistá mzda	476,74	508,44	31,70

Povinné zmluvné poistenie vozidla

Povinné zmluvné poistenie vozidla (PZP) má povinnosť uzavrieť každý majiteľ vozidla registrovaného na území SR. Ide o poistenie zodpovednosti za škodu motorových a pripojených vozidiel, ktorú vodič auta spôsobí prevádzkou motorového vozidla niekomu inému. Okrem PZP vozidla môžeme dobrovoľne uzatvoriť aj havarijné poistenie, ktoré prepláca poškodenie alebo zničenie nášho vozidla následkom havárie, živelných udalostí, krádeže a vandalizmu. Motoristický časopis porovnal cenu PZP v štyroch poisťovniach v dvoch modelových prípadoch.

- a) V ktorej poisťovni by si mal poistiť auto vodič A a v ktorej vodič B?
- b) Čo všetko podľa teba vplýva na cenu PZP?

Téma podľa NŠFG – Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia – Používanie primeraných stratégií riadenia rizík

Čiastková kompetencia – Charakterizovať komerčné poistenie – rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel

Povinné zmluvné poistenie vozidla

	<i>Vodič A</i>	<i>Vodič B</i>
	Študent z Bratislavy, 20 r.	Lekár z Prešova, 40 r.
	Vodič od roku 2018, 50 000 km ročne	Vodič od roku 1998, 20 000 km ročne
	PZP od roku 2018 – bez nehody	PZP od roku 2005 – 1 nehoda
	Bez detí	Dve deti do 15 rokov
	Audi A8 3.0 TDI	Škoda Octavia 1.9 TDI
	2 967 cm ³ , 190 kW	1876 cm ³ , 77 kW
	2 300 kg, rok výroby 2017	1 680 kg, rok výroby 2010
Poistovňa č. 1	696,50 €	198,76 €
Poistovňa č. 2	726,35 €	216,14 €
Poistovňa č. 3	486,78 €	258,20 €
Poistovňa č. 4	596,15 €	190,44 €

Bicykel

Janko si plánuje kúpiť bicykel. Chce mať vo výbave bicykla aj tieto doplnky: stojan, držiak na fľašu, zadné blikajúce svetlo, predné svetlo a tachometer. Potrebuje aj prilbu. V predajniach našiel päť bicyklov a k nim potrebné doplnky. Všetko si zaznamenal do tabuľky. Pre ktorý bicykel sa má Janko rozhodnúť, aby zaplatil najmenej? Označenie „V“ znamená, že doplnok je vo výbave bicykla a je už zahrnutý v jeho cene a „číslo“ v tabuľke predstavuje cenu v eurách, ktorú treba za doplnok doplatiť.

Téma podľa NŠFG – Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia – Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia – Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

<i>Bicykel</i>	<i>Cena bicykla</i>	<i>Stojan</i>	<i>Držiak na fľašu</i>	<i>Predné svetlo</i>	<i>Zadné svetlo</i>	<i>Tachometer</i>	<i>Prilba</i>
1	220 €	V	10	V	V	V	25
2	204 €	V	7	6	V	V	21
3	216 €	6	V	V	7	V	20
4	206 €	V	7	8	9	15	24
5	199 €	V	10	V	8	V	22

Použité zdroje:

1. MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU a ŠPORTU SR. 2017. *Národný štandard finančnej gramotnosti*, verzia 1.2 [online]. Bratislava: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, 2017 [citované 20.11.2020]. Dostupné z: <https://www.minedu.sk/data/att/11359.pdf>
2. NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH MERANÍ. 2019. *Národná správa PISA 2018* [online]. Bratislava: Národný ústav certifikovaných meraní, 2019 [cit. 20.11.2020]. Dostupné na internete: https://www.nucem.sk/dl/4636/Narodna_sprava_PISA_2018.pdf
3. Kol. autorov 2009. *Slabikář finanční gramotnosti*. Praha : COFET, 2009. ISBN 80-254-4207-4
4. MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU a ŠPORTU SR. 2018. *Metodika pre zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov základných škôl a stredných škôl* [online]. Bratislava: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, 2018 [citované 20. 11. 2020]. Dostupné z: https://www.minedu.sk/data/files/8099_metodika_fin_gram_s_ucin_od_01092018.zip

Použité zdroje:

5. SOS – OCHRANA SPOTREBITEĽA. 2020. *Nákup cez internet* [online]. [Citované 20.11.2020]. Dostupné z: <http://www.ochrana-spotrebitela.sk/?q=node/7>
6. LUČENIČOVÁ, K. a kol. 2013. *Zbierka úloh z finančnej gramotnosti*. Bratislava: Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania, 2013, 30 s. ISBN 978-80-896338-09-3

Použité zdroje - obrázky:

1. [obrázok](#)

2. [obrázok](#)

3. [obrázok](#)

4. [obrázok](#)

5. [obrázok](#)

6. [obrázok](#)

7. [obrázok](#)

8. [obrázok](#)

9. [obrázok](#)

10. [obrázok](#)

11. [obrázok](#)

12. [obrázok](#)